МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
„УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ХІМІКО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ”

2576

ЧИСЛІВНИК

Методичні вказівки з курсу „Українська мова як іноземна”
для іноземних студентів ІІ курсу всіх спеціальностей

Затверджено на засіданні кафедри
історії України та українознавства
Протокол № 8 від 6.09.2012 р.

Дніпропетровськ ДВНЗ УДХТУ 2013

Дієслово: методичні вказівки з курсу „Українська мова як іноземна” для іноземних студентів І курсу всіх спеціальностей. Числівник / укл.: Г.М. Колісник, І.В. Смаглій. – Дніпропетровськ: ДВНЗ УДХТУ, 2013. – 23 с.

Укладачі: Г.М. Колісник
І.В. Смаглій

Відповідальний за випуск Н.А. Ковальова, канд. іст. наук

Навчальне видання

ЧИСЛІВНИК

Методичні вказівки з курсу „Українська мова як іноземна”
для іноземних студентів ІІ курсу всіх спеціальностей

Укладачі: КОЛІСНИК Галина Миколаївна
СМАГЛІЙ Ілона Володимирівна

Авторська редакція

Підписано до друку 25.03.2013. Формат 60×84 1/16. Друк різограф. Папір ксерокс. Ум.-друк. арк. 1,04. Облік.-вид. арк. 1,08. Тираж 50 прим. Зам. № 242. Свідоцтво ДК № 303 від 27.12.2000.

ДВНЗ УДХТУ, 49005, м. Дніпропетровськ-5, просп. Гагаріна, 8.

Видавничо-поліграфічний комплекс ІнКомЦентру

ЗМІСТ

1 **КІЛЬКІСНІ ЧИСЛІВНИКИ** 4
1.1 Правопис кількісних числівників 4
1.2 Відмінювання кількісних числівників в українській мові 5
2 ПОРЯДКОВІ ЧИСЛІВНИКИ 11
2.1 Правопис порядкових числівників 11
2.2 Вживання порядкових числівників на позначення часу 14
2.3 Вживання порядкових числівників на позначення дат 17
3 ДРОБИ 21

1 КІЛЬКІСНІ ЧИСЛІВНИКИ

(скільки?)

1.1 Правопис кількісних числівників

В українській мові числівники першого десятка пишуться:

0 – нуль	4 – чотири	8 – вісім
1 – один	5 – п'ять	9 – дев'ять
2 – два	6 – шість	10 – десять
3 – три	7 – сім	

У числівниках від одинадцяти 11 до 30 є суфікс *-на́дцять:*

11 – одинадцять	14 – чотирнадцять	17 – сімнадцять
12 – дванадцять	15 – п'ятнадцять	18 – вісімнадцять
13 – тринадцять	16 – шістнадцять	19 – дев'ятнадцять

А також суфікс *-дця́ть:* 20 –двадцять, 30 – тридцять.

Числівники 40, 90 100 пишуться:
40 – сорок, 90 – дев’яносто, 100 – сто.

Числівники від 50 до 80 пишуться з частинкою *–деся́т:*
50 – п’ятдесят, 60 – шістдесят, 70 – сімдесят, 80 – вісімдесят

Сотні пишуться:

200 – двісті	600 – шістсот
300 – триста	700 – сімсот
400 – чотириста	800 – вісімсот
500 – п’ятсот	900 – дев’ятсот

Тисячі пишуться:

1000 – тисяча	4000 – чотири тисячі	7000 – сім тисяч
2000 – дві тисячі	5000 – п’ять тисяч	8000 – вісім тисяч
3000 – три тисячі	6000 – шість тисяч	9000 – дев'ять тисяч

Мільйони пишуться:

1000 000 – мільйон	6000 000 – шість мільйонів
2000 000 – два мільйони	7000 000 – сім мільйонів
3000 000 – три мільйони	8000 000 – вісім мільйонів
4000 000 – чотири мільйони	9000 000 – дев’ять мільйонів
5000 000 – п'ять мільйонів	10 000 000 – десять мільйонів

Складені числівники:
21 – двадцять один
22 – двадцять два

34 – тридцять чотири
145 – сто сорок п’ять
482 – чотириста вісімдесят два
1726 – тисяча сімсот двадцять шість
1 223 498 – мільйон двісті двадцять три чотириста дев’яносто вісім

Вправа 1. Записати цифри словами

12, 54, 108, 544, 601, 1079, 2872, 5903, 10 100, 12 228, 40 844, 51 900, 670 000, 893 580, 1 000 678, 5 900 230, 10 602 300, 12 000 001, 20 344 700.

1.2 Відмінювання кількісних числівників в українській мові

Числівник один (1) має чоловічий, жіночий, середній роди

1 (один) студент.
1 (одна) студентка.
1 (одне) вікно.

Має однину і множину

Один студент – одні студенти.
Одна студентка – одні студентки.
Одне вікно – одні вікна.

Відмінювання числівника один

Н.	Один	Одне	Одна	Одні
Р.	Одного	Одного	Однієї	Одних
Д.	Одному	Одному	Одній	Одним
З.	Одного	Одного	Одну	Одних
О.	Одним	Одним	Однією	Одними
М.	(В) одному	(В) одному	(В) одній	(В) одних

Числівник два (2) має однакову форму для чоловічого і середнього родів:

2 (два) коридори, підручники, хлопці.
2 (два) міста, числа, питання.

Окрему форму – для жіночого:

2 (дві) жінки, парти, ночі.

Відмінювання числівника два

Н.	Два	Дві
Р.		Двох
Д.		Двом
З.		Двох
О.		Двома
М.		Двох

Числівники три (3) і чотири (4) мають однакові форми для чоловічого, середнього, жіночого родів

3 (три) столи, числа, таблиці; 4 (чотири) директори, завдання, формули.

Відмінювання числівників три і чотири

Н.	Три	Н.	Чотири
Р.	Трьох	Р.	Чотирьох
Д.	Трьом	Д.	Чотирьом
З.	Три, трьох	З	Чотири, чотирьох
О.	Трьома	О.	Чотирма
М.	Трьох	М.	Чотирьох

Числівники від п’яти до двадцяти відмінюються за зразком

Н.	П’ять	Тринадцять	Двадцять
Р.	П’яти (п’ятьох)	Тринадцяти (-ьох)	Двадцяти (-ьох)
Д.	П’яти (п’ятьом)	Тринадцяти (-ьом)	Двадцяти (-ьом)
З.	П’ять (п’ятьох)	Тринадцять (-ьох)	Двадцять (-ьох)
О.	П’ятьма (п’ятьома)	Тринадцятьма(-ьома)	Двадцятьма (-ьома)
М.	(У) п’яти (п’ятьох)	(У) тринадцяти (-ьох)	(У) двадцяти (-ьох)

Числівники сорок, дев’яносто, сто відмінюються за зразком

Н.	Сорок	Дев’яносто	Сто
Р.	Сорока	Дев’яноста	Ста
Д.	Сорока	Дев’яноста	Ста
З.	Сорок	Дев’яносто	Сто
О.	Сорока	Дев’яноста	Ста
М.	Сорока	Дев’яноста	Ста

У числівників від п’ятдесяти до вісімдесяти при відмінюванні змінюється ІІ частина

Н.	п’ятдесят	шістдесят	сімдесят
Р.	п’ятдесят**и** (п’ятдесят**ьох**)	шістдесят**и** (шістдесят**ьох**)	сімдесят**и** (сімдесят**ьох**)
Д.	п’ятдесят**и** (п’ятдесят**ьом**)	шістдесят**и** (шістдесят**ьом**)	сімдесят**и** (сімдесят**ьом**)
З.	п’ятдесят (п’ятдесят**ьох**)	шістдесят (шістдесят**ьох**)	сімдесят (сімдесят**ьох**)
О.	п’ятдесят**ьма** (п’ятдесят**ьома**)	шістдесят**ьма** (шістдесят**ьома**)	сімдесят**ьма** (сімдесят**ьома**)
М.	(на) п’ятдесят**и** (на) п'ятдесят**ьох**	(на) шістдесят**и** (на) шістдесят**ьох**	(на) сімдесят**и** (на) сімдесят**ьох**

У числівників від двохсот до дев'ятисот відмінюються обидві частини

Н.	двісті	чотириста	шістсот	дев'ятсот
Р.	двохсот	чотирьохсот	шестисот	дев'ятисот
Д.	двомстам	чотирьомстам	шестистам	дев'ятистам
З.	двісті (двохсот)	чотириста (чотирьохсот)	шістсот (шестисот)	дев'ятсот (дев'ятисот)
О.	двомастами	чотирмастами	шістьмастами	дев'ятьмастами
М.	(на) двохстах	(на) чотирьохстах	(на) шістьохстах	(на) дев'ятьохстах

Вправа 2. Записати цифри словами

3, 5, 8, 12, 24, 33, 78, 81, 95, 156, 333, 508, 729, 1 278, 3 470, 7 700, 9 400, 1 000 544, 5 479684.

Вправа 3. Записати цифри словами. Провідміняти числівники

6, 10, 15, 17, 19, 80, 300, 500, 700, 800; 22, 57, 198, 524, 1900, 2012.

Вправа 4. Прочитати числа

1 – 11	4 – 14	7 – 17	13 – 15	11 – 16
2 – 12	5 – 15	8 – 18	12 – 18	9 – 13
3 – 13	6 – 16	9 – 19	17 – 14	4 – 18

Вправа 5. Провідміняти словосполучення

Один будинок, один елемент, один акумулятор, одна деталь, одна людина, одна ніч, одне число, одне питання, одне кошеня.

Увага! Числівники «два», «три», «чотири» поєднуються з іменником у називному відмінку множини: *два столи, три кафедри, чотири формули.*

Числівники «п'ять», «шість», «сім», «вісім», «дев'ять», «десять», «одинадцять», «дванадцять», «тринадцять», «чотирнадцять», «п'ятнадцять», «шістнадцять», «сімнадцять», «вісімнадцять», «дев'ятнадцять» «двадцять» тощо поєднуються з іменником у родовому відмінку множини: *вісім олівців, десять занять, сімнадцять кімнат.*

Вправа 6. Поєднати цифри з іменниками за зразком

Наприклад:

2 підручник → Тут два підручники. Тут немає двох підручників.

5 кімната → Тут п'ять кімнат. Тут немає п'яти кімнат.

23 телевізор → Тут двадцять три телевізори. Тут немає двадцяти трьох телевізорів.

а) 3 яблуко, 4 журнал, 2 студент, 4 лабораторія, 2 тарілка, 3 чашка, 3 сукня, 4 аптека, 4 масив.

б) 7 ізотоп, 9 місяць, 10 заняття, 5 програма, 6 хлопець, 12 рік, 14 звіт, 18 реферат, 20 жінка, 30 гітара, 40 окуляри, 50 штани, 60 лампа, 70 трубка, 80 квітка, 90 браслет,100 прилад.

в) 22 книга, 33 потяг, 44 стандарт, 55 система, 66 пояснення, 77 джерело, 88 бібліографія, 99 машина, 25 термін, 36 документ, 47 пожежа, 68 обладнання, 73 комплекс, 92 інструмент.

Вправа 7. Поставити слова в родовому відмінку

Наприклад: *дах – даху, рівень – рівня.*

Коридор, елемент, вокзал, аеропорт, свинець, дослід, аналіз, синтез, прилад, зошит, студент, асистент, гуртожиток, помічник, газ, полімер, маркетинг, закон, канал, цикл, рівень, рік, день, Інтернет, файл, сектор, курс, сорбент, резонанс, генератор, сусід, метод.

Вправа 8. Читати

І. 1. Ми живемо у 3 кімнатах. 2. У 2 аудиторіях знаходяться комп'ютери. 3. Студенти живуть на 9 поверхах. 4. Одяг знаходиться в 4 шафах. 5. Сіль знаходиться в 10 склянках.

ІІ. 1. Ми візьмемо завдання у 2 викладачів. 2. – Олю, збери завдання в 11 студентів. 3. Марта візьме підписи в 9 професорів. 4. Вона передала листівки 6 подругам. 5. – Джеку, віднесіть ці папки 24 аспірантам. 6. Він віддав подарунки 5 дітям. 7. Я послала лист 7 знайомим.

ІІІ. 1. Ви гуляли з 14 друзями. 2. Він зустрічався з 2 дівчатами. 3. Паола прийшла з 7 друзями. 4. Вони працювали з 19 вченими. 5. Діти гралися з 3 папугами. 6. Лікар нагороджений 24 преміями. 7. Механік робив 2 руками. 8. Студентка пише 1 рукою. 9. Спортсмен грався 3 м'ячами. 10. Петро буде писати 5 ручками.

Вправа 9. Читати

1. В Ахмеда 2 брати і 3 сестри. 2. У 3 студентів є ноутбуки. 3. У мене було 5 іспитів. 4. У мене ніколи не було 4 диванів. 5. Я бачу 2 книги і 2 посібники. 6. Учитель дивиться на 20 учнів. 7. Учитель роздає контрольні роботи 20 учням. 8. Учитель збирає зошити у 20 учнів. 9. Ми працюємо з 14 студентами. 10. Я спілкуюся з 20 друзями.

Запам'ятати!

Цифра, число, плюс, мінус, поділити, помножити, дорівнює, номер.

«+», «-» – це знаки

«+» – це знак плюс (додати)

«-» – це знак мінус (відняти)

«×» – це знак помножити

«:» – це знак поділити

«>» – це знак більше

«<» – це знак менше

«=» – знак дорівнює

№ – номер

2+2=4 – два додати два дорівнює чотири (два плюс два – чотири);

5-4=1 – п'ять відняти чотири дорівнює один (п'ять мінус чотири – один);

6×6=36 – шість помножити на шість дорівнює тридцять шість (шість на шість – тридцять шість);

9:3=3 – дев'ять поділити на три дорівнює три (дев'ять поділити на три – три).

Вправа 10. Записати словами. Прочитати

8+12=…; 13-9=…; 18:2=…; 16+10=…; 11+11=…; 30:10=…; 8×2=…; 20×20=…; 10×100=… .

Вправа 11. Читати. Перекладати

Це наш університет. Ось наша аудиторія. Ми пишемо однозначні, двозначні і тризначні числа. Потім викладач говорить: «Рахуйте, будь ласка!» Ми рахуємо: «1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30».

Вправа 12. Читати. Записати цифри словами

Це кімната № 1. А це кімната № 4. Там кімната № 26. Ось кімната № 183. Кімната № 442 навпроти. Поряд кімната № 444. Поверхом нижче знаходиться кімната № 333. Поряд із нею кімнати № 331 і № 335.

На поверсі знаходяться 3 квартири: № 251, № 252 і № 253.

У цьому будинку 14 поверхів. А в будинку навпроти – 17 поверхів.

Запам'ятати!

Скільки тобі років? – Мені вісімнадцять років (5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 2, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100 … років).

Скільки тобі років? – Мені двадцять два роки (2, 3, 4, 22, 23, 24 … роки).

Мені двадцять років.

Йому п'ятнадцять років.

Їй шістнадцять років.

Їм п'ять років / Їм по п'ять років.

Вправа 13. Відповісти на запитання

1. У тебе є брати чи сестри? Як їх звати? Скільки їм років?
2. У тебе є мама? Як її звати? Скільки їй років?
3. У тебе є батько? Як його звати? Скільки йому років?
4. У тебе є бабуся? Як її звати? Скільки їй років?
5. У тебе є дідусь? Як його звати? Скільки йому років?

Вправа 14. Записати речення, вставити слово «рік» у потрібному відмінку і числі

1. Олегу вчора виповнилося 15 … .
2. Тетяні скоро виповниться 10 … .
3. Петру зараз 13 … .
4. Олені 12 …, а Сашку 22 … .
5. Джекі 30 …, а Брюсу 40 … .
6. Ахмеду і Мамаджан по 18 … .
7. Олексію і Наталі по 25 … .
8. – Скільки тобі …? – Мені 24 … .
9. – Скільки твоїм друзям …? – Їм усім 20 … .
10. Володимиру Петровичу 53 …, а його сину Андрію 21 … .
11. Лідії Павлівні виповниться 33 …, а її доньці Марії 3 … .

Запам'ятати!

1 гривня

2,3,4 гривні

5…10…20…30…40…50…100…1000…1000 000 гривень.

Вправа 15. Діалоги

Покупець	**Продавець**
І. – Доброго дня! Скільки коштує ця сорочка?	– Доброго! 200 гривень!
– А біла сорочка скільки коштує?	– 450 гривень. Вона із натуральної бавовни.
– А шовкові сорочки у вас є?	– Так, є.
– Якого кольору? І скільки коштують?	– Є чорна, синя і червона сорочки. Усі по 620 гривень.
ІІ. – Підкажіть, будь ласка, скільки коштує виноград?	– 10 гривень за кілограм.
– А яблука?	– 7 гривень за кілограм.
– Зважте мені 2 кілограми винограду і 3 кілограми яблук!	– Добре! Пропоную Вам взяти калину, бо вона дуже корисна при застуді та містить багато вітамінів. Коштує 5 гривень за кілограм.
– Добре! Давайте 500 грамів калини!	– Дякую за покупку!

Вправа 16.

І. Прочитати. Розкрити дужки і поставити іменники у правильному відмінку. Дати відповідь на запитання

Пара (кінь) пробігла двадцять (кілометр). По скільки (кілометр) пробіг кожен кінь?

П'ять (кішка) ловлять по п'ять (мишка) за п'ять (хвилина). Скільки (хвилина) потрібно одній (кішка), щоб впіймати одну (мишка)?

Бабуся в'язала для онуків шість (рукавичка) і три (шарф). Скільки (онук) має бабуся?

Коли чапля стоїть на одній (нога), то вона важить три (кілограм). Скільки важить чапля, коли стоїть на двох (нога)?

ІІ. Записати цифри словами у правильному відмінку. Прочитати

До 2 (зайці) у час обіду
Прискакали 3 (сусід).
У городі друзі сіли
І по 7 (морквина) з'їли.
Порахуйте, хто уміє,
Скільки моркви зайці з'їли?

2 ПОРЯДКОВІ ЧИСЛІВНИКИ

(котрий? котра? котре? котрі?)

2.1 Правопис порядкових числівників

Порядкові числівники означають порядок предметів при лічбі.

Увага! Порядкові числівники змінюються за родами і числами!

1. Як утворюються: кількісний числівник + ***-ий, -а, -е, -і.*** Наприклад: **п'ять** + **ий** = **п'ятий, п'ята, п'яте, п'яті**

1	один	перш**ий**, перш**а**, перш**е**, перш**і**
2	два	друг**ий**, друг**а**, друг**е**, друг**і**
3	три	трет**ій**, трет**я**, трет**є**, трет**і**
4	чотири	четверт**ий, -а, -е, -і**
5	п'ять	п'ят**ий, -а, -е, -і**
6	шість	шост**ий, -а, -е, -і**
7	сім	сьом**ий, -а, -е, -і**
8	вісім	восьм**ий, -а, -е, -і**
9	дев'ять	дев'ят**ий, -а, -е, -і**
10	десять	десят**ий, -а, -е, -і**

Увага!

1. Числівники ***один , два*** утворюють кількісні числівники не за правилами
2. До числівника ***три*** додаються букви ***ет***: три → тр-ет-ій = третій
3. Порядковий числівник від ***три*** має закінчення ***–ій, -я, -є***
4. У числівниках ***шість, сім, вісім*** чергуються літери

2. Так само утворюються числівники **від 11 до 19**

11	одинадцять	одинадцят**ий, -а, -е, -і**
12	дванадцять	дванадцят**ий, -а, -е, -і**
13	тринадцять	тринадцят**ий, -а, -е, -і**
14	чотирнадцять	чотирнадцят**ий, -а, -е, -і**
15	п'ятнадцять	п'ятнадцят**ий, -а, -е, -і**
16	шістнадцять	шістнадцят**ий, -а, -е, -і**
17	сімнадцять	сімнадцят**ий, -а, -е, -і**
18	вісімнадцять	вісімнадцят**ий, -а, -е, -і**
19	дев'ятнадцять	дев'ятнадцят**ий, -а, -е, -і**

3. За таким же правилом утворюються числівники на позначення десятків

Зверніть увагу на числівники сорок і дев'яносто!

20	двадцять	двадцят**ий, -а, -е, -і**
30	тридцять	тридцят**ий, -а, -е, -і**
40	**сорок**	сороков**ий**, сороков**а**, сороков**е**, сороков**і**
50	п'ятдесят	п'ятдесят**ий, -а, -е, -і**
60	шістдесят	шістдесят**ий, -а, -е, -і**
70	сімдесят	сімдесят**ий, -а, -е, -і**
80	вісімдесят	вісімдесят**ий, -а, -е, -і**
90	**дев'яносто**	дев'яност**ий**, дев'яност**а**, дев'яност**е**, дев'яност**і**
20	двадцять	двадцят**ий, -а, -е, -і**

4. Порядкові числівники на позначення сотень

Як утворюються: числівник у Р.В. (кого? чого?) + **сот +*-ий, -а, -е, -і***.

Наприклад: триста → три-ста → трьох + сот+ ий = трьохсотий

100	сто	сот**ий**, сот**а**, сот**е**, сот**і**
200	двісті	двох**сот ий, -а; -е; -і**
300	триста	трьох**сот ий, -а; -е; -і**
400	чотириста	чотирьох**сот ий, -а; -е; -і**
500	п'ятсот	п'яти**сот ий, -а; -е; -і**
600	шістсот	шести**сот ий, -а; -е; -і**
700	сімсот	семи**сот ий, -а; -е; -і**
800	вісімсот	восьми**сот ий, -а; -е; -і**
900	дев'ятсот	дев'яти**сот ий, -а; -е; -і**

5. Порядкові числівники на позначення тисяч

Як утворюються: числівник у Р.В. (кого? чого?) + **тисяч + н +*-ий, -а,-е,-і***

Наприклад: дві тисячі → двох + тисяч + н + ий = двохтисячний

1000	тисяча	тисяч**н ий, -а; -е; -і**
2000	дві тисячі	дв**ох**тисячн**ий, -а; -е; -і**
3000	три тисячі	трьохтисяч**н ий, -а; -е; -і**
4000	чотири тисячі	чотирьохтисяч**н ий, -а; -е; -і**
5000	п'ять тисяч	п'ятитисяч**н ий, -а; -е; -і**
6000	шість тисяч	шеститисяч**н ий, -а; -е; -і**
7000	сім тисяч	семитисяч**н ий, -а; -е; -і**
8000	вісім тисяч	восьмитисяч**н ий, -а; -е; -і**
9000	дев'ять тисяч	дев'ятитисяч**н ий, -а; -е; -і**

і т.д.

6. За таким же принципом утворюються числівники на позначення мільйонів

Наприклад: чотири мільйони → чотирьох + мільйон + н +ий = чотирьохмільйонний

7. Порядкові числівники, які складаються з декількох цифр

Як утворюються: закінчення ***-ий, -а, -е, -і*** додається до останньої цифри.

Наприклад:

75 → сімдесят п'ять→ сімдесят п'ят + ий = сімдесят п'ятий

149 → сто сорок дев'ять → сто сорок дев'ят + ий → сто сорок дев'ятий

3 555 → три тисячі п'ятсот п'ятдесят п'ять → три тисячі п'ятсот п'ятдесят п'ятий

8. Порядкові числівники від тисяч, мільйонів і мільярдів

Як утворюються: числівник у Р.В + ***-тисячний (-мільйонний, мільярдний,-а, -е, -і)***

24 000 = 24 тисячі = двадцять чотири тисячі → двадця**ти**чотир**ьох**тисячний

6 000 000 = 6 мільйонів = шість мільйонів → шест**и**мільйонний

Вправа 17. Записати цифри порядковими числівниками. Перевірити себе за таблицею з правилами

1) 8, 11, 17, 60, 80, 365, 413, 515, 696, 719, 78, 800, 984, 1067, 10 000, 9 000 000;

2) 5, 14, 23, 97, 678, 37, 132, 500, 901, 1000, 1256, 8000, 8663, 37 000, 77 000 000.

Вправа 18. Записати числівники у дві колонки: кількісні і порядкові

Вісім, десятий, двадцять шостий, чотирнадцять, шістнадцять, четвертий, третій, сто сорок п'ять, шістсот двадцять вісім, дев'ятсот, двісті п'ятдесят другий, п'ятсот сьомий, вісімсот чотирнадцять, сімсот дев'яносто перша, триста п'ята, двісті дев'ятнадцята, шістдесят шостий, п'ятдесят шість, одинадцять, вісімнадцятий, перший.

Увага! Порядкові числівники змінюють рід!

Сьом**ий** клас (він) – сьом**а** лекція (вона) – сьом**е** завдання (воно) – сьом**і** номери (вони)

Увага! Порядкові числівники можна писати цифрами (словесно-цифровий спосіб), тоді вони пишуться через дефіс.

Наприклад: *сьомий клас = 7-й клас;*
сьоме завдання = 7-е завдання;
сьома серія = 7-а серія

Вправа 19. Прочитати

а) 52-й, 17-й, 10-й, 123-й, 77-й, 22-й, 36-й, 45-й, 68-й, 140-й, 157-й, 180-й, 190-й, 195-й, 200-й;

б) 2-га, 8-ма, 15-та, 24-та, 34-та, 41-на, 100-та, 124-та, 135-та, 234-та, 366-та, 457-ма, 550-та;

в) 3-тє, 6-те, 12-те, 22-ге, 31-ше, 46-те, 66-те, 79-те, 84-те, 111-те, 218-те, 478-ме, 620-те.

Вправа 20. Діалог

– Здрастуйте!
– Доброго дня!
– Покажіть, будь ласка, блузку.
– Будь ласка!
– Який це розмір?
– 46 (сорок шостий).
– Можна її приміряти?
– Так, звичайно!
– Скільки вона коштує?
– 160 (сто шістдесят) гривень.
– Я беру її.

Вправа 21. 1. Утворити порядкові числівники від поданих чисел
7, 20, 58, 60, 200, 315, 3000

2. Поєднати порядкові числівники з наведеними іменниками
кілометр, поверх, траса, особа, вікно, село, двері, вироби

3. Записати числівники словесно-цифровим способом

Вправа 22. Переробити подані фрази на словосполучення з порядковим числівником

Наприклад: *кімната №25 – двадцять п'ята кімната.*

Сторінка 202; на сторінці 202; маршрутка №86, на маршрутці №86, маршруткою №86; потяг № 168, на потязі №168, потягом №168; трамвай №1, на трамваї №1, трамваєм №1; гуртожиток №35, у гуртожитку №35, за гуртожитком №35; схема №40, на схемі №40, за схемою №40;

Вправа 23. **Дати відповідь на запитання**

- Якою маршруткою (тролейбусом, трамваєм) можна дістатися до …?
- Яким поїздом ви їдете до Києва?
- Яким рейсом ви летите додому?
- В якій маршрутці (тролейбусі, трамваї) ви зараз?
- На яку маршрутку (трамвай, тролейбус) ви чекаєте?

2.2 Вживання порядкових числівників на позначення часу

В українській мові години позначаються **порядковими числівниками**, а хвилини і секунди – **кількісними**.

Наприклад: *18:25 = вісімнадця**та** годин**а** двадцять п'ять хвилин = вісімнадцята двадцять п'ять;*

7:00 = сьома година = сьома нуль нуль.

1 – хвилина

2,3,4 – хвилини

5,6,7,8,9,10…20,30,40,50 – хвилин.

Увага! Котра година?

1^{00}	Перша година	13^{00}	Тринадцята година
2^{00}	Друга година	14^{00}	Чотирнадцята година
3^{00}	Третя година	15^{00}	П'ятнадцята година
4^{00}	Четверта година	16^{00}	Шістнадцята година
5^{00}	П'ята година	17^{00}	Сімнадцята година
6^{00}	Шоста година	18^{00}	Вісімнадцята година
7^{00}	Сьома година	19^{00}	Дев'ятнадцята година
8^{00}	Восьма година	20^{00}	Двадцята година
9^{00}	Дев'ята година	21^{00}	Двадцять перша година
10^{00}	Десята година	22^{00}	Двадцять друга година
11^{00}	Одинадцята година	23^{00}	Двадцять третя година
12^{00}	Дванадцята година	24^{00}	Двадцять друга година

Вправа 24. Вказати, котра година

1) 22:00, 10:00; 5:00; 2:00; 14:00; 9:00; 12:00; 19:00; 23:00; 16:00; 3:00; 11:00; 20:00; 21:00; 6:00; 17:00; 1:00; 4:00; 8:00; 13:00; 15:00; 18:00.

Для позначення часу можна використовувати зворот *о пів на*: 10.30 = *о пів на одинадцяту (= десята тридцять)*

2) 12:30; 01:30; 23:30; 02:30; 18:30; 04:30; 06:30; 21:30; 08:30; 09:30; 15:30; 11:30; 13:30; 10:30; 14:30; 16:30; 03:30; 17:30; 19:30; 07:30; 20:30; 22:30; 05:30.

До слова «година» від 1 до 12 можна додавати слова *ранку, дня, вечора, ночі.* Наприклад: *10:00 – десята година ранку, десята година вечора (=22:00).*

Для позначення хвилин від 1 до 30 використовується зворот:

… хвилин на …-у (яку?)

Наприклад: *11:05 = одинадцята нуль п'ять = п'ять хвилин на дванадцят**у** = п'ять на дванадцят**у***

3) 17:10; 1:03; 4:10; 8:20; 13:24; 15:01; 22:05, 10:28; 14:07; 9:12; 23:08; 16:26; 3:11;12:02; 5:21; 2:16; 19:06; 11:10; 20:14; 21:05; 6:09; 18:17.

Для позначення хвилин від 30 до 59 використовуються звороти:

… хвилин на …-у (яку?) = за … хвилин …-а (яка?).

Наприклад: *10:40 = десята сорок = сорок (хвилин) на одинадцят**у** = = за двадцять (хвилин) одинадцят**а***

4) 20:55; 21:57; 6:35; 17:40; 1:59; 4:39; 8:45; 13:35; 15:40; 18:50; 22:37, 10:36; 5:41; 2:55; 14:38; 9:58; 12:00; 19:37; 23:45; 16:31; 3:42; 11:48.

Для позначення хвилин також використовують слово *чверть*: *10:15 = чверть на одинадцяту; 10:45 = за чверть одинадцята*

5) 22:15, 10:45; 5:15; 2:45; 14: 15; 9: 45; 12: 15; 19: 45; 23: 15; 16: 45; 3: 15; 11: 45; 20: 15; 21: 45; 6: 15; 17: 45; 1: 15; 4: 45; 8: 15; 13: 45; 15: 15; 18: 45.

Для позначення часу виконання дії використовують зворот

о …-ій годині.

Наприклад: *о дванадцятій годині; о восьмій годині ранку; **об од**инадцятій вечора.*

Вправа 25. Записати відповідь на запитання «Котра година?»

1)

2)

3)

4)

5)

6)

7)

8)

Вправа 26. Читати текст

Ідеальний розпорядок дня

Британські вчені склали ідеальний розпорядок дня. Учені врахували біологічні ритми людини й визначили, коли краще прокидатися, їсти й лягати спати. На думку британців, прокидатися треба о 6 годині ранку. О 7 ранку треба снідати, а о 7:15 – приймати вітаміни. Чистити зуби варто о 7:30.

О 8:30 людина має приймати сонячні ванни, і лише о 10:00 треба займатися справами. Щоправда, працювати треба лише декілька годин.

Обід – о 13:00, а вже о 13:30 слід відправляти важливу пошту, якщо вона є, або робити іншу важливу справу. О 15:00 треба йти на прогулянку. Дуже цікаве зайняття пропонують вчені о 16:00: людина повинна перемогти біль.

О 17:30 починається час для фізичної активності, о 18:30 краще піти за покупками. О 19:00 слід випити бокал червоного вина, о 19:30 – поснідати і о 21:30 треба йти спати.

Вправа 26. Доповнити речення

Наприклад: *робити фізичні вправи потрібно о 7 годині ранку*

1. Прокидатися треба …
2. За покупками …
3. Йти спати …
4. Займатися справами …
5. Їсти можна …
6. Важливі справи ……
7. О 7.30 ….
8. О 8:30 ...

Запитання «Котрий?» та «О котрій?» вимагає порядкового числівника.

А запитання «Скільки?» – кількісного.

Наприклад: – О **котрій** годині починається заняття? – Заняття починається о **першій** годині.

– Скільки триває заняття? – Заняття триває **одну** годину.

Вправа 27. Дати відповідь на запитання

1. Котра зараз година?
2. О котрій годині ви звичайно встаєте?
3. О котрій годині ви снідаєте?
4. О котрій годині ви їдете до університету?
5. О котрій годині у вас починаються заняття?
6. Скільки годин ви читаєте?
7. Скільки годин тривають ваші заняття?
8. Скільки часу вам потрібно, щоб зробити домашнє завдання?
9. Скільки часу вам потрібно, щоб написати це речення?

2.3 Вживання порядкових числівників на позначення дат

Позначення років

Числівники на позначення років мають форму чоловічого роду: 1999 р.= тисяча дев'ятсот дев'яносто дев'ят**ий** рік; у тисяча дев'ятсот дев'яносто дев'ят**ому** році.

Вправа 28. Записати дати словами

1965 р., у 1965 р., 1907 р., у 1907 р; 2010 р.; у 2010 р.; 2008 р.; у 2008 р.; 1746 р.; у 1746 р.; 2000 р.; у 2000 р.; 1888 р., у 1888 р., 1129 р., у 1129 р., 1012 р., у 1012 р., 1944 р., у 1944 р., 1676 р., у 1676 р., 2002 р., у 2002 р., 2012 р., у 2012 р., 1253 р., у 1253 р., 1597 р., у 1597 р., 1804 р., у 1804 р., 2001 р., у 2001 р., 1757 р., у 1757 р.

Позначення десятиліть

Числівники на позначення десятиліть мають форму множини. Можуть записуватись словами (*дев'яності*) або цифрами наступним способом: *90-ті.*

Н. дев'яності роки	Н. 90-ті роки
Р. дев'яностих років	Р. 90-тих років
Д. дев'яностим рокам	Д. 90-м рокам
З. дев'яності роки	З. 90-ті роки
О. дев'яностими роками	О. 90-ми роками
М. (на, у, при) дев'яностих роках	М. (на, у. при) 90-х роках

Вправа 29. Прочитати

80-ті роки, на початку 80-х років; 70-ті роки, в середині 70-х років; 60-ті роки, в кінці 60-х років; 50-ті роки минулого сторіччя, в середині 50-х років минулого сторіччя; 40-ві роки, у 40-х роках; 30-ті роки, в 30-х роках; 20-ті роки, протягом 20-х років.

Увага! Замість фрази «в 10-х роках століття» вживають зворот «у перше десятиліття», «на початку століття» тощо.

Позначення століть

Числівники на позначення століть мають форму середнього роду (вісімнадцяте століття; п'яте сторіччя).

Увага! слова «століття» і «сторіччя» можуть замінювати одне одного (дванадцяте сторіччя = дванадцяте століття)

Вправа 30. Прочитати. Записати цифри словами

2 століття, 4 сторіччя, 10 століття, 11 століття, 15 сторіччя, 20 століття, 22 сторіччя, 40 сторіччя, 45 століття, 60 сторіччя, 90 сторіччя.

У 19 столітті,у 12 столітті, у 15 столітті, у 12 столітті, у 5 столітті, у 1 столітті.

Позначення дат

Числівники на позначення дат мають таку особливість: число дня має середній рід (друге червня, п'яте грудня), рік у датах має закінчення родового відмінка (шістдесят друг**ого** року; вісімдесят восьм**ого** року).

Вправа 31. Прочитати дати.

1. 9 травня 1945 р.
2. 24 серпня 1991 р.
3. 1 вересня 2004 р.
4. 15 липня 2001 р
5. 31 грудня 2005 р.
6. 1 січня 2011 р.
7. 23 лютого 2000 р.
8. 8 березня 1995 р.
9. 1 квітня 2012 р.
10. 12 червня 1999 р.
11. 30 жовтня 1956 р.
12. 18 листопада 1960 р.

Увага! Дати можуть змінюватися за відмінками! 15 березня – станом на п'ятнадцяте березня;

відбудеться п'ятнадцят**ого** березня;

до п'ятнадцят**ого** березня.

Вправа 32. Поєднати дати, наведені у вправі 30, зі словом «відбудеться», а потім зі словом «до»

Вправа 33. Дати відповідь на питання

Яке сьогодні число? Яке число буде завтра? Яке число було вчора? Якого числа у вас починаються заняття? Якого числа Ви приїхали до України? Якого числа Ви від'їхали з дому? Коли у студентів починаються канікули? Коли починається заліковий тиждень? Коли у Василя буде перший екзамен? Коли Михайло ходив на вечірку?

Вправа 34. Діалог

– Привіт, Семе!

– Привіт, Діне!

– Семе, я записую дні народження своїх друзів. Скажи, будь ласка, коли в тебе день народження?

– 2 травня 1991 року. А коли в тебе день народження?

– Я народився 24 січня 1991 року.

– А чиї дні народження ти ще записав?

– Ось, дивися! День народження Памели – 21 грудня 1992 року, день народження Боббі – 25 березня 1990 року.

– Скоро день народження Боббі, треба його привітати.

– Так! Давай разом привітаємо його?

– Давай!

Вправа 35. Записати словами свою дату народження; дату народження своїх батьків, своїх друзів

Вправа 36. Ознайомитися з таблицею

Державні свята України

01.01	Новий рік
08.03	Міжнародний жіночий день
01.05	День міжнародної солідарності трудящих
09.05	День Перемоги
28.06	День Конституції України
24.08	День незалежності України

Професійні та неофіційні свята України

22.01	День соборності України
14.02	День Св. Валентина
23.02	День захисника Вітчизни
01.04	День сміху.
12.04	Всесвітній день авіації та космонавтики
10.05	День матері
17.05	День науки
28.06	День молоді
01.09	День знань
14.10	День українського козацтва
09.11	День української писемності та мови
06.12	День Збройних сил України

Вправа 35. Дати відповіді на запитання

1. Яке свято відзначають 17 травня? Яке свято відзначають 9 листопада? Яке свято відзначають 1 травня? Яке свято відзначають 8 березня? Яке свято відзначають 12 квітня? Яке свято відзначають 22 січня? Яке свято відзначають 6 грудня? Яке свято відзначають 23 лютого? Яке свято відзначають 24 серпня? Яке свято відзначають 14 лютого? Яке свято відзначають 28 червня? Яке свято відзначають 1 вересня? Яке свято відзначають 14 жовтня? Яке свято відзначають 28 червня? Яке свято відзначають 1 січня?

2. Коли святкують Новий рік? Коли відзначають День молоді? Коли відзначають День перемоги? Коли відзначають День сміху? Коли відзначають

День знань? Коли відзначають Збройних сил України? Коли відзначають День Конституції України? Коли відзначають День українського козацтва? Коли відзначають День незалежності України? Коли відзначають Міжнародний жіночий день? Коли відзначають День соборності України? Коли відзначають День міжнародної солідарності трудящих? Коли відзначають День української писемності? Коли відзначають День космонавтики? Коли відзначають День науки? Коли відзначають День закоханих?

3. Коли відзначають ваше професійне свято?

Вправа 36. Прочитати речення. Знайти числівники

1. Найперша фотографія в світі, автором якої став Жозеф Ньєпс, була зроблена в 1826 році. Вона називається «Вид з вікна».

2. Своєрідним рекордсменом є захисник Мацціа, що грав в середині 60-х років за італійський клуб «Брешіа». На 38-ій секунді зустрічі з командою «Мантова» він забив м'яч в свої ворота. Це був найшвидший автогол в історії футболу.

3. У 1904 році компанія «Люм'єр» випустила перші пластини для створення кольорової фотографії.

4. У 1891 році ірландський експерт з футбольних правил Джон Пенальті запропонував ввести одинадцятиметровий штрафний удар за грубу гру або гру рукою. Тепер у всьому світі такий удар називають пенальті.

5. Вперше термін «мегапіксель» з'явився і став вживатися в 1984 році. Один мегапіксель дорівнює 1 000 000 пикселей.

6. Найбільш старою і найбільш дорогою є фотокамера «Дагерротип» братів Сюсс. У 2007 році на віденському аукціоні її продали за 800 тис. доларів США. А стартова ціна – 100 тис. євро.

7. За всю свою історію річка Ніл замерзала усього два рази – у 9 й 11 століттях.

8. В українському містечку Бердичів (Житомирська область) в костьолі Святої Варвари 14 березня 1850 року місцева красуня Евеліна Ганська вінчалася з класиком французької літератури Оноре де Бальзаком.

9. Під час англо-бурської війни (Південна Африка) у 1899-1902 роках, командир одного з загонів бурів українець Юрій Будяк, врятував від розстрілу молодого англійського журналіста, якого звали Уїнстон Черчілль.

10. 2 січня 1927 відбулася перша в історії радіотрансляція футбольного матчу. На стадіоні «Хайберрі» «Арсенал» зустрічався з «Шеффілд Юнайтед».

11. В кінці 50-х років 20 століття в італійському місті Сієна футбольні судді вирішили зіграли товариський матч. Все йшло нормально, поки у ворота однієї з команд не було забито спірний м'яч. Тоді всі 22 гравці, які добре знали правила, стали доводити свою точку зору. Усе закінчилося великою бійкою, яку зупинила тільки поліція.

12. Перший серійний мобільний телефон з'явився 13 червня 1983 року в Америці. Виробник – компанія Motorola. Важив перший мобільник майже 800 грамів, мав довжину 33 сантиметри і коштував майже 4000 доларів.

3 ДРОБИ

1/8 – це звичайний дріб, 1 – чисельник, 8 – знаменник.

При читанні дробів: чисельник читається як **кількісний числівник (скільки?)**

знаменник читається **як порядковий числівник (яких?)**

Наприклад: **п'ять шостих** (5/6), **десять сімнадцятих** (10/17), **тридцять сорокових** (30/40).

Увага! Коли чисельник – одиниця, тоді чисельник і знаменник мають форми жіночого роду: *одна восьма (1/8), одна п'ята (1/5), одна десята (1/10), одна тридцять друга (1/32).*

Вправа 37. Читати. Записати словами

1/2, 1/3, 1/7, 1/16, 1/19, 1/22, 1/25, 1/33, 1/46, 1/87, 1/90, 1/92, 1/100.

Увага! Між числівниками можна вставити слово «частина»: *дві частини від дев'ятих частин – дві дев'ятих; три частини від п'ятих частин – три п'ятих; сім частин від восьмих частин – сім восьмих.*

Вправа 38. Читати. Записати словами

2/5, 2/9, 3/17, 5/12, 5/56, 6/11, 7/17, 8/10, 9/22, 10/30, 30/54, 54/156, 60/120, 65/66, 66/67, 67/68, 68/69, 120/139, 240/500, 500/855, 800/1000, 920/1000;

Увага! Якщо знаменником є число 100, то воно читається у дробі як «сотих»: *15/100 – п'ятнадцять сотих, 22/100 – двадцять дві сотих*.

Вправа 39. Читати. Записати словами

2/100, 5/100, 6/100, 16/100, 17/100, 27/100, 33/100, 55/100, 68/100, 71/100, 81/100, 91/100, 99/100.

Увага! Дроби поєднуються з іменниками в родовому відмінку: *дві третіх (кого?чого?) інституту, п'ять сьомих (кого?чого?) людини, десять одинадцятих (кого?чого?) суспільства, одна друга (кого?чого?) знань.*

Вправа 40. Діалог

– Привіт, Семе! Що ти читаєш?

– Привіт, Діне! Я читаю цікаву статистику.

– Про що вона?

– Уяви, якби на Землі існувало всього 100 людей!

– Зараз спробую уявити!

– 21/100 цих людей була б вихідцями із Європи, 57/100 – з Азії, 8/100 – з Африки, 14/100 – з Америки; 52/100 населення були б жінками, 48/100 – чоловіками.

– Так, я чув, що зараз жінок більше, ніж чоловіків. Наприклад, 4/7 українців складають жінки.

– А ти знав, що 9/10 вкрадених автомобілів є японськими?

– Ні, не знав. Зате я знаю, що в Середні віки люди використовували 18/118 хімічних елементів.

– А японці 9/24 годин доби проводять біля телевізора. А я от люблю читати.

– Читати корисніше, Семе. Ти робиш правильно!

Вправа 41. Записати дроби з іменниками, відкрити дужки

1/5 (сектор), 2/9 (кімната), 3/4 (газ), 7/8 (завдання), 9/10 (обладнання), 10/13 (поверхня), 15/17 (школа), 22/40 (економіка), 33/70 (види), 33/35 (програми), 40/50 (метр), 61/63 (фінансування), 100/1000 (бюджет).

Вправа 42. Розділити слова із закінченням у родовому відмінку –а(-я) і –у(-ю) в різні колонки

1/2 (каучук, аналіз, висновок, фургон периметр, автомобіль, корпус, іон, синтез; ящик, понеділок, долар, трест);

5/8 (потенціал, вакуум, результат, діалог, банк, факультет, вид, абзац контакт, інтервал, тур, тюнер, імпульс);

12/15 (комплект резерв, нотаріат, трест, лекаж, кадастр, експорт, рядок, стелаж, дивіденд, договір, сантиметр).

Змішані дроби можна читати як *дві цілих і одна третя* або *дві цілих одна третя – 2⅓.* Цілу частину потрібно читати як **кількісний** числівник: *одна ціла, дві цілих, три цілих, десять цілих, вісімнадцять цілих.*

Вправа 43. Прочитати

1 5/6, 3 3/7, 7 2/9, 10 9/10, 11 3/4, 16 16/17, 18 8/18, 23 13/16, 43 10/14, 54 23/24, 60 46/49, 72 2/87, 99 15/48, 101 43/68.

Вправа 44. Поставити у правильній формі

1. Знайти ці продукти можна в 1/3 магазинів.
2. Він подолав 5/7 усього шляху.
3. На 1/2 першого гектара врожайність вища, ніж на 1/2 другого.
4. Правильною відповіддю рівняння є 4 3/8.
5. Оксана додала 3 13/15 до 3 2/15, а Людмила додала 6 19/20 до 8 1/20.
6. Ми поділили 6 1/9 на 3 1/9.
7. Петро перетворив 24 1/7 на неправильний дріб і помножив його на 6/7.
8. Учні вирішували рівняння і віднімали 12/19 від 1 2/19.
9. Ми вчимо дроби: прості, наприклад, 3/4 і змішані, наприклад, 5 3/4.
10. Якщо від 70 1/2 даної величини вирахувати 5 процентів, отримаємо потрібний результат.

Увага! У розмові можна використовувати форми дробів:

1/2 – половина;

1/3 – третина;

1/4 – чверть.

Десяткові дроби потрібно читати, враховуючи цілу частину (*нуль цілих, п'ять цілих, сто сорок цілих*) і дробову (*десяту, соту, тисячну частини*). Наприклад: 0, 9 – нуль цілих дев'ять десятих, 0,05 – нуль цілих п'ять сотих

1, 8 – одна ціла вісім десятих, 2, 34 – дві цілих тридцять чотири сотих.

Вправа 45. Прочитати. Спочатку цілі, потім дробові частини.

0, 004; 1, 11; 5, 08; 9, 9; 12, 120; 17, 075; 20, 25; 31, 030; 55, 012; 79, 8; 90, 4; 100, 101; 270, 33; 560, 28; 900, 135; 988, 456.

Вправа 46. Записати цифрами.

1 Сім восьмих, дванадцять тринадцятих, вісім десятих, сімнадцять двадцятих, двадцять сім тридцятих, шістдесят шість сотих, вісімдесят дев'яносто сьомих, десять сьомих, чотирнадцять одинадцятих, сорок тридцятих, сто десятих, сто двадцять двадцятих, сто сім тридцять четвертих.

2 Три цілих одна третя, дев'ять цілих шість десятих, шістнадцять цілих одна друга, вісімнадцять цілих сім дванадцятих, тридцять цілих сімнадцять двадцятих, шістдесят цілих тридцять три тридцять сьомих, двісті цілих дванадцять сорокових, триста дві цілих чотири сімдесятих.

3 Дві цілих п'ять сотих, шість цілих дев'ять десятих, одинадцять цілих дві тисячні, шістнадцять цілих шість десятих, двадцять цілих двадцять чотири сотих, шістдесят чотири цілих дванадцять сотих, вісімдесят дев'ять цілих п'ятнадцять тисячних, дев'яносто одна ціла одна сота.

Увага!

1 м – 100 см, 1 см – 0, 01 м	1 кг – 1000 г, 1 г – 0, 001 кг
1 м – 10 дм, 1 дм – 0, 1 м	1 т – 1000 кг, 1 кг – 0, 001 т
1 м – 1000 мм, 1 мм – 0,001 м	1 л – 1000 мл, 1 мл – 0,001 мл

Вправа 47

А) Виразити в метрах і записати десятковим дробом: 2 см; 14 см; 22 см; 53 см; 329 см; 506 см; 1 095 см.

Виразити в кілограмах і записати десятковим дробом: 817 г; 248 г; 1048 г; 78 г; 80 г; 5 г; 250 080 г; 612 г; 700 г.

Виразити в тоннах і записати десятковим дробом: 546 кг; 5474 кг; 570 кг; 1800 кг; 20 060 кг; 818 кг.

Виразити у гривнях і записати десятковим дробом: 2 к.; 53 к.; 142 к.; 7 к.; 2050 к; 64 к.; 3017 к.

Б) Виразити в метрах і записати десятковим дробом:

а) 9 дм 5 см 8 мм 5 см 7 мм; б) 14 дм 8 см 5 мм 49 см 5 мм

Виразити в дециметрах і записати десятковим дробом:

а) 0,09 м 143 см 4, 301 м; б) 0,07 м 1,14 см 0,009 м.

Вправа 48. Переписати. Замінити цифри словами в потрібному відмінку.

Молоко містить близько 100 різних речовин, у тому числі 40 різних мінеральних речовин і мікроелементів, 16 вітамінів. Молоко коров'яче містить білків 3,1%, жирів – 3,4%, молочного цукру – 4,9%, калорійність його 270,6 кДж (із розрахунку на 100 г молока).